

МОЯ СІМ'Я

СТОРІНКА ДЛЯ
МАТУСЬ І ТАТУСІВ
У ПОМІЧ

БУВАЛЬЩИНА

КОЛИ СТРАЖДАННЯ ТОГО ВАРТІ

Юля була на восьмому місяці вагітності. Мрія про те, що скоро народить довгождане дитя, переповнювала груди, додавала ентузіазму, хоча фізичне здоров'я було зовсім кепським – постійне набрякання ніг, живіт, який перевалювався з боку на бік і заважав так, що ні ходити, ні сидіти, ні навіть спати не могла. Оформила документи на декретну відпустку і спокійно сиділа собі вдома, читала журнальчики для майбутніх мам.

Якось в одному з них на очі трапилась стаття «Щастя чи покарання?». Одразу взялася її читати. А там мама ділилася враженнями від того, як воно – ростити дитину з пелюшок. І головна думка: материнство – це лише брудні пелюшки, памперси, недоспані ночі і жодної радості. Збентежена Юля після цього стала зовсім по-іншому ставитися до свого стану, чекаючи вже не лише радості, але й викликів.

Настав довгожданий момент, коли на світ у Юлії та Олександра з'явився синочок. Назвали Михайликом. Саша постійно пропадав на роботі, щоб забезпечити сім'ю, а в Юлі «зривало дах» від пелюшок, памперсів, недоспаних ночей. Все сама і сама. А дитя все плаче і плаче. Вічно голодна, з непомилюю головою і сльозами на очах, Юля чекала кожного вечора, коли вже нарешті настане ніч і синочок вкладеться спати, а в домі запанує тиша.

Непомітно сплило два з половиною роки. Михайлик уже почав говорити. Етап пелюшок і памперсів відійшов у минуле і давно забувся. Щаслива мама із сином у візку гуляла вулицею у нових туфлях, які чоловік подарував кілька днів тому. Дві години прогулянки, і Юля вже без посмішки на устах зняла туфлі, поставила на тротуар, а сама всілася просто на підвіконня одного з магазинів, бо ніг уже просто не відчувала. Полегшене «Ух» і відчуття задоволення від того, що її ноги розслабилися. Їй було абсолютно однаковісенько, що думають про неї оточуючі. Раптом до мами озвався Михайлик:

- Мамо, тобі болять нізки? – і допитливим поглядом пронизав наскрізь Юлю.

- Так, дороженький. Я зараз трошки посиджу і ми підемо з тобою далі.

Дитя, нічого не кажучи, присіло біля матусі, взяло в дрібненькі реченята мамину ногу і стало розминати її, дмухати на мозолі. У Юлі на очі навернулися сльози. Чомусь у той момент вона пригадала ту статтю в журналі і зрозуміла, що доба невимовних страждань у пологовому, недоспані ночі, пелюшки, хвилювання і всі складнощі перших місяців життя малляти були того варті. Ніби й полегшало одразу мамі – не тільки від ніг, а й від серця їй відлягло. Притулила свого Михайлика міцно до грудей, погладила біляву голівку і сказала:

- Дякую тобі, синок, що ти в мене є!

Марія ЛЯХ

ЦЕ ЦІКАВО

ЩО НАМ КАЗАЛИ, КОЛИ МИ БУЛИ ДІТЬМИ

Те, що нам казали, коли ми були дітьми: не біжи, йди поволі, швидко, їж усе, мий руки, чисть зуби, мовчи, говори, перепроси, привітайся, ходи сюди, відчепи від мене, йди гратися, не перешкоджай, не біжи, обережно, бо впадеш, тим гірше для тебе, ти не вмійш, ти замалий, я сам зроблю, ти вже великий, йди спати, вставай, вже пізно, я маю роботу, грайся сам, одягнися, не стій на сонці, йди на сонце, не розмовляй з повним ротом...

А це те, що ми хотіли би почути: люблю тебе, ти гарний, я щасливий, що тебе маю, поговорімо про тебе. Як почуваєшся? Боїшся? Чому не хочеш? Ти дуже милий, приємний. Розкажи, що ти відчував? Ти щасливий? Мені приємно, коли ти смієшся. Плач, якщо хочеш. Кажіть те, що хочеш. Чому ти страждаєш? Що тобі не подобається? Довіряю тобі. Мені приємно з тобою. Хочу розмовляти з тобою. Мені приємно слухати тебе. Ти мені подобаєшся таким, який ти є. Добре бути разом. Скажи, якщо я помилюся...

Навколо тебе є багато людей, які чекають на слова, яких їм не вистачало в дитинстві.

ПРИСЛУХАЙТЕСЬ

◆ Все життя я страшно боюся дурних. Особливо жінок. Ніколи не знаєш, як з ними розмовляти, не скокуючись на їх рівень.

◆ Немає товстих жінок, є маленький одяг.

◆ Життя занадто коротке, щоб витрачати його на діти, жадібних чоловіків і поганих настрій.

◆ Жінка, щоб досягти успіху в житті, повинна володіти двома якостями. Вона повинна бути досить розумна для того, щоб подібатися дурним чоловікам, і досить дурна, щоб подібатися чоловікам розумним.

◆ Щоб залишатися худю, жінці треба

їсти перед дзеркалом і оголеною.

◆ Якщо жінка говорить чоловікові, що він найрозумніший, значить, вона розуміє, що дружок такого дурня вона не знайде.

◆ Якщо у тебе є людина, якій можна розповісти сни, ти не маєш права вважати себе самотнім...

◆ Самотність – це коли в будинку є телефон, а дзвонить будильник.

◆ Супутник слави – самотність.

◆ Якщо людина тобі зробила зло, дай їй цукерку. Вона тобі – зло, ти їй – цукерку. І так до тих пір, поки у цієї тварюки не розвинеться цукровий діабет.

Файна РАНЕВСЬКА

НА ЖИТТЄВИХ ПЕРЕХРЕСТЯХ

А ВІН ПРОСТО ХОТІВ, ЩОБ ЙОГО ПОЧУЛИ

Василь усе своє життя прожив так, як хотілося. Хотів – працював, не хотів – перекладав усе на найближчих людей. Ще й звинувачував усіх у тому, що щось неправильно роблять. Словом – контролер та й годі. Але роки йшли, сили ставали не ті, здоров'я підводило. Тільки постійне бурчання з кожним днем прогресувало. Вже й онуки стали об'єктами для дідусевих витівок: «Туди не лізь. Цього не бери. Ану, заспокойся!» І так щодня. Під «обстріли» потрапляли всі, хто траплявся на його шляху. Рідні давно звикли до цього, змирилися. Навіщо розпалювати вогонь, який і так горить?! Жили, працювали, на витівки агресивного родича намагалися не зважати.

Того вечора Василеві стало зле. Злякані дружина та сини не чекали, доки приїде швидка – чоловіка в авто і в районну лікарню. Реанімація, курс лікування, і вже за кілька днів Василя перевели у звичайну палату. Доки лежав хворий у реанімації, біля нього хтось постійно сидів. Коли ж опинився в терапії, така необхідність відпала. Раз на кілька днів хтось із родичів приїздив, привозив їсти, купував медикаменти, залишав гроші. Але сухо і без будь-яких емоцій. А які емоції могли бути в людей, які все життя потерпали від найріднішої людини?!

Тим часом до інших трьох чоловіків, які лежали разом з Василем у палаті, приходили щодня близькі, розпитували, як здоров'я, чи ще не виписують. І так важко стало Василю. Десь у глибині душі він розумів, що своїми вчинками зруйнував усе, що могло би бути все по-іншому. У ті моменти він картав себе, думав, як говоритиме з рідними, коли потрапить додому. Може, ще не пізно? Може, не все втрачено? Вони ж повинні зрозуміти!

Настав день виписки. Чоловік із пакетами речей автобусом приїхав у село. Вийшов. Дорогою додому все думав, як почати розмову з дружиною, з дітьми, з внуками. Відчуття внутрішньої

тривоги не давало спокою. А все виявилось простіше, ніж він думав. Маленька внучечка, яка тільки-тільки навчилася ходити, придібротила до дідуса і простягнула реченята. Шокований, він випустив із рук пакети, підхопив дитятко і став просити пробащення:

- Я просто хотів, щоб мене почули. Знаю, винен. Псував вам життя. Не розумів, що окрім вас нікому не потрібен. Жоден із тих, кого вважав друзями, мене не провідав, не спитав, чи я хоча б живий. А ви завжди були поруч, ще й терпіли мене. Там, у лікарняних стінах, я побачив, як люди можуть спілкуватися. Не знаю, чи одразу мені вдасться жити так, як усі, але я буду намагатися. Пробачте...

Дружина крізь сльози посміхнулася і запитала, чи голодний Василь. Старший син мовчки підійшов, обняв батька за плече і сказав:

- Того не чують, хто кричить. А зараз, коли через багато років Ви заговорили, як усі, якимось приємно стало. Все буде добре. Цінуюте нас, і ми Вам цінуватимемо.

Марія ЛЯХ

НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

Петро жив у бідності, а так хотілося стати на ноги. А як стати, коли за душею ні гроша?! Та й поїхати десь на заробітки в далекі краї не міг, мама одна, стара та ще й не дуже здорова. Тоді розумів, що єдиний вихід хоч трішки збагатитись і краще жити – вигідно одружитись. Та кому ти треба – бідота?!

У селі проживала дівчина, батьки якої дуже заможні жили. Вона навіть підстаркувата трішки була. Ніхто не сватався до неї, вже дуже негарна, хоч відзначали у селі, що не дурна, розумна дівчина, роботяща, толкова. Ніхто не позаздрив на її достаток і розум, на те, що батьки обіцяли гарне придане дати, тим більше, що вона єдина дочка у них. Петро довго не думав, знав – це єдиний шанс жити краще, заможніше, й засватав Ганну. Та ніколи її не любив. Задивлявся на дівчат, на чужих молодичок, а від своєї відвертався, аби не бачити і не краяти серця. Та й удвох вони нікуди не ходили, ні на весілля, ні до друзів. До своїх родичів вона – одна, він до своїх – один. А потім стали народжуватись дітки. А разом з тим і якась ненависть до дружини ще взялася. То дочку народила тоді, коли мріяв про сина, то сина, коли думав про дочку... А до дрібниць, то все йому було не так, на кожному кроці щось бурчав, грюкав і сердився. Сердився постійно, як вовк ходив удома, а на людях – зовсім інший чоловік.

Ганна не раз і не два була бита просто ні за що. Попоплакала, попобідувала з чоловіком. Тільки й того, що душу гріло, що Петро не ледар, хазяйським був і дітей любив. Хату побудував, і в хату старався нажити. Ганнині батьки не лише придане хороше дали, а й допомагали постійно, чим могли. Знали ж, бачили, що дочка не така вже й вродлива, і за рахунок чого зятя нажили, та й внуки-потіху мають.

Не йшли, а бігли роки. Петро жінку бив, до

Я ТЕБЕ ПРОСТИЛА...

чужих молодичок ходив постійно. Любов – не любов, захоплення чи ні, аби не своя. Так і жив. І людей не соромився, коли говорили про його нові походеньки, навіть хизувався, що любовок має.

Повиростали діти, вже й онуки пішли, а життя йшло своїм звичним руслом, аж поки Ганна важко захворіла. Років десять хворіла. Ще спочатку трохи пересувалась, старалась по-го-

подарству щось зробити, а потім і геть занедужала. Лікарі змушені були ампутувати ногу, аби врятувати їй життя. А на милицях не дуже нахитав. Пізніше інша нога перестала слухатись і Ганна злягла, прикута до ліжка роки із п'ять, а то й шість була. Ось саме тоді, коли біда сталася, Петро по-іншому подивився на своє життя, по-іншому і на дружину. Не в злиднях же жив, дякуючи саме їй, і діти хороші, розумні по-

виростали, і внуки. І господиня хороша була, і терпляча. Оглядався Петро на прожите і бачив лише сум і сльози дружини. І саме тоді, коли вона занедужала, стала йому потрібною, а, можливо, боявся гріха, можливо, боявся, що так і помре, йому не простивши.

Ганні вже годив, як міг. Діти не раз говорили батькові, що маму заберуть і доглядатимуть самі. Та він був категоричний, стверджуючи, що сам догляне, сам впорається. Біля дружини ходив, як біля малої дитини. І поїсти – все, що скочить, зварить, зготує, й піднесе, й подасть, й запропонує, і те, і се. А, може, те, Ганночко, хочеш, а, може, те, ти тільки скажи – я все зроблю – не раз і не два у день говорив-питав дружину. Чоловіка як хто підмінив. І Ганна знову не раз плакала, оплакувала свою долю, що бідувала і щастя не мала. От, якби колись так чоловік до неї ставився, ох, і щасливою була б...

Ганна ще замолоду не раз думала, що ніколи Петру не простить його ставлення до неї, його нелюбові... Ніколи! Та простила. З легкістю.

Потрохи, день за днем, рік за роком, і забулися всі біди і болі. Відгодив. Років з десять, це ж немало, погодовив, попоходив біля неї, буцімто й світ на ній зав'язався. І Ганні відлягло від душі і серця – вона забула все і була щасливою, хоч і прикутою до ліжка.

Петро ніколи не просив у Ганни прощення, але кожен його рух, погляд говорив: "Прости".

Вона помирала. Він дивився у її очі й знову безслівно просив-молив "Прости".

- Я тебе давно простила. Ти відгодив мені за всі літа болю... і я помираю з легкістю в душі.

Ганна померла, а Петро залишився жити сам. Його думки ще довго краями серця і душу, аж поки жив, що життя гідно не прожив, що дружину не шанував...

Валентина БОРЗОВЕЦЬ